

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Egy új koldus faj.

Jelige: Gyi sárga, gyi fakó!
Itt semmit sem adnak;
Minthogy szép idő van:
Kendert ynürni vannak.
Vak koldus dala.

Egy különöz angol fejébe vette, hogy tanulmányozni fogja a világon élő különféle koldusokat, meghatározza azok neveit és fajait s a szerzett tapasztalatokat hiven följegyezve, ez által nagy szolgálatot fog tenni a már mai korunkban mindenre kiterjedő statisztikának. Célját elérendő, évek óta utazgat az öt világ-részben s már eddig annyi adatot gyűjtött össze, hogy azokból egy egész muzeum kikerülne. Utjában mindenütt fölkereste az ujság-írókat s szívesen közölte velük szerzett tapasztalatait;

a napokban Szászsebesre is beállított s miután itt más lap nincsen, mint az „Erdészeti Ujság“, ennek mondta el a Magyarországon, kivált pedig Erdély egyes vidékein tapasztaltakat. —

Elősorolva az itt talált koldusok különféle mineműségeit, egész elragadtatással szólt egy olyan neméről a koldulásnak, a melyet az egész általa bejárt világon sehol sem tapasztalt. Egy erdélyi vármegyében ugyanis egy egyenruhába bujtatott fegyveres emberrel találkozott, ki községről községről járva, egyes házakba alázatosan bekocogtatott, ott kérő állásba helyezkedve, valaminek, a mi őt úgy látszik még joggal is megillette, kérni látszott. A kérésnek nem lehetett valami nagy foganatja, mert a házba

TÁRCZA.

Az ősz örömei.

Régen történt, nagyon régen, szinte borzong a hátam, ha visszagondolok az ilyen régi dolgokra, mert még a tükörbe sem kell nézni s mégis eszembe jut, hogy vénülök.

A hetvenes évek elején történt, még fejképű ifjú voltam s szoknyába bujva kapós leány számba mehettém volna. A ki most lát bozontos nagy szakállammal, mely nagyon alkalmas rossz gyermekek fésztésére, soha sem hinné el, hogy valamikor olyan szép sima arczom is volt.

A szelid arcz azonban csak hazug álarcza volt a gyilkos szenvedélynek. Vadász voltam minden izemben s csak úgy remegtem a kéjtől, midőn néha napján sikerült egy tapsifüles vagy más ártatlan állatka életét kioltanom.

Igaz, hogy akkoriban még csak amolyan kocza vadász voltam, ki többször lőtt a vad mellé, mint beléje, no de azért a nemes hév meg volt.

Segédjegyző voltam akkortájt a Sárközbén, Pest vármegyének azon a vidékén, mely Kalocsától Bajáig terjed s azt az időt, mely az adóknak keserves behajtásán túl még megmaradt, a vadászat nemes mesterségének szenteltem. Természetes, hogy mint kezdőnek, ebben vezetőre és mesterre volt szükségem. Meg is találtam azt csakhamar M. Laczi polgártársunkban, ki egyébként a tisztességes szabó mesterséget üzte, e mellett a szelid foglalkozása mellett azonban egyike volt a vidék legjobb lövőinek. Azokat az oktatásokat, a melyek ő nekem kirándulásaink közben adott, soha sem felejttem el és még ma, szürkülő fejjel is gyakran jó hasznát veszem.

Akkoriban még nem volt vadászati törvény, nem fegyveradó s tiltott területről, — kivéve egyes uradalmakat — nem tudott senki. Az ember szabadon neki indult a vég nélküli rónaságnak s ott lőtte a vadat, a

lépéskor reménytől sugárzó arca a kilépésnél hosszúra nyúlt s a szomorúság és levertség jellegét öltötte magára. Az angol nem azért angol, hogy mindenről alapos ismeretet ne szerezzen s így a mi emberünk is végire járt a dolognak, hogy ki lehet a szerencsétlen, ki ilyen módon kénytelen életét tengetni s csakhamar megtudta, hogy az illető — községi erdőőr.

Nem akartunk szavainak hitelt adni s így magukhoz a községi erdőőrökhöz fordultunk információért s ezek legnagyobb megbotrányozásunkra megerősítették a hirt.

A községi erdőőrök tudniillik olyan szerencsétlen szülöttjei a földnek, a kik hivatta vannak nem csak egy, de leggyakrabban igen számos községnek az erdejét nem csak őrizni, de azt törvényszabta módon gondozni is csekély évi fizetés mellett, melyet rendszerint negyedévi utólagos részletekben kapnak.

Igen, ha megkapnák! de éppen itt a bökkenő. —

A községi erdőőr fizetését egyes helyeken az illető község vagy községek fizetik — ha van a kaszsjában pénz; ha nincs, akkor nem kérdik tőle, hogy miből fog megélni, hanem egyszerűen azt mondják neki, hogy várjon, a mig lesz. Ilyen elbánás mellett azután a szegény erdőőr ki lesz téve a községi bíró vagy pénztárnok önkényének, a mi pedig nem kis dolog, mert akár hányszor

van rá eset, hogy maga a bíró is, — megfélekezve hivatásáról — beáll az erdőkárosítók sorába s itt azután összekülönbözve a tisztjét hűségesen teljesítő erdőőrrel, annak halálos ellenségesévé válik. Tessék azután az ilyentől kényi a fizetést!

E mellett az erdők csak ritka esetben tulajdonai a községnek mint erkölcsi testületnek, hanem legnagyobbbrészt közbirtokosság tulajdonát képezik s így ennek a tagjai kötelesek az erdőőr fizetéséhez birtokuk arányában hozzájárulni s járulékukat a községi bírónak vagy pénztárnokhoz beszolgáltatni.

Ismeretes dolog, hogy a köznép még mindig nagy ellensége az erdőőri intézménynek, mert ez az, mely őt szabad garázdálkodásában, melyhez régi idők óta szokva volt, megakadályozza s csak azért fogad föl magának erdőőrt, mert a törvény ezt így rendeli, szóval mert muszáj. Képzeltetjük már most, hogy milyen szívesen adóznak azután az ilyenek az általuk a láttatlanba is meggyűlölt ember részére. Olyan esetről is hallottunk, hogy a községi bíró hajolva a megszorult erdőőr kérésére — miután a dobolásra járulékát senki be nem hozta — hajlandó volt a szükséges pénzt kifizetni, ha kap kölcsön — a korcsmárostól, mert ez az egyedüli pénzes ember a faluban s magával vitte a szegény erdőőrt a korcsmába, utközben még egy pár

hol találta. Közben jól esett szívünknek, de még jobban szomjas torkunknak földbe ásott csárdákra bukkanni, melyekben derék csaplárosok s rendesen csinos, kurta viganós oldalbordáik 6—8 krajczárjával vesztegették a jó hajósi, császár töltési vagy nádudvari vörös borkat.

Vad volt mindenütt bőven, volt mire puffogatni egész napon át s mikor egy-egy kiránduláshoz megtöltöttem kapszlis puskámhoz való bádóg töltényeim, bizony lógott annyi bádóg a nyakamban, mint bármelyik tepszi áruló tót atyámfjánál, kit különben származásomnál fogva testvérül tiszttelek. Volt is erre szükség, mert szegény nélkül megvallom, hogy vadászokölők éveimben 20—30 lövést is tettem, mig valamelyiknek oda sikerült jutni, a hová szánva volt.

Egy gyönyörű őszi napon, ugy november vége felé történt, hogy az irodában kevés dolgom akadt s miután derék princípálisom szívesen megadta az engedélyt, elhatároztam, hogy egy egész napot vadászatra fogok szálni s szándékomról értesítettem Laczi bácsit is, mert nélküle a vadászat éppen olyan keveset

ért, mint vad nélkül. Természetes, hogy nem kellett soká kérni, hanem rögtön sutba dobta a félig kész kék mándlit, melyre az egész vidéken ő tudta a legkacsaringósabb czifrátat kivarni.

A vadászat sikeresnek ígérkezett, mert nyúl, fogoly volt bőven s a vadludaknak olyan seregei léptek el a szép bokros buzavetéseket, a milyenekről a mai kor emberének még csak fogalma sincs és kétkezőleg rázza a fejét, ha ilyenekről beszélni hall.

A más napra szóló meghívásnál nem mulasztottam el figyelmeztetni Laczi bácsit, hogy vesszen össze a feleségével, mert meg volt az a gyöngéje, hogy ha az élete párjával enyelgett, egy veréb nem sok, de annyit sem tudott lőni. A másnapi eredmény megmutatta, hogy tanácsomat elfogadta, mert szerencséje, no meg az enyém is páratlan volt ezen a napon.

A vadász terület valóban szép volt. A sárvíz két oldalán egyaránt váltakozott szántás, vetés, tarló, itt ott egy kis nádas sással, buczkák körítve, mind megannyi kedves tanyája a nyúlak, fogolynak. A

esküdet is maga mellé véve s miután a korcsmáros nem volt kemény szívű ember s a pénz kizszorította, mi természetesebb, mint hogy az erdőőr — elismeréül a tisztelt elüljáró urak buzgóságának — dús áldomást fizetett, miért azok ugyan megdicsérték, de a csekély fizetés, melyet ilyen áldozat árán kapott, majd mind rá ment a czéczóra s mire a vendéglátó észrevette magát, azt tapasztalta, hogy megvendégelt egy pár mihaszna embert, de azok, a kiknek erre a pénzre szükségük volt, családjának a tagjai tovább is nyomorogni és éhezni fognak.

Ime ki hinné, hogy az annyira üdvös erdőtörvény megalkotása után 28 esztendővel még ilyen állapotok is uralkodhatnak hazánkban?

Kérdezzük: van-e ezekről tudomása a közgazgatási erdészeti bizottságoknak? Nem hisszük, hogy ne legyen, mert hiszen annak rendszerint tagjai a járási erdőtisztek is, vagy ha nem is azok, de kötelesek időközönként jelentéseket tenni a kezelésükre bizott erdők és az alájuk rendelt altiszti személyzet viszonyairól s azt hisszük, hogy az ilyen igazán életbe vágó kérdés figyelmüket el nem kerülheti.

Vajjon nem lehetne-e a községi és körerdőörök fizetéseit a szolgabírák, mint erre leginkább hivatott és legalkalmasabb közegek által a községeken a legnagyobb szigorral fölhajtatni és az igényjogosultnak kifizettetni? Bezzeg be-

hajtják az állami-, az ut- és egyéb adókat könyörtelenül, még karhatalom alkalmazása mellett is, ha erre szükség van és nem hisszük, hogy a községi bíró, jegyző vagy pénztárnok a maga fizetését ne sietne fölvenni. Csak a szegény erdőőr az — a hol az — a kinek várnia kell, pedig köztudomásulag ez van földi javakkal legkevésbé megáldva s élete fenntartására csak az a csekély javadalmazás szolgál, melyet annyira terhes szolgálatával igazán verejtékes homlokával kiérdemel magának.

Az állam már évek óta azon fáradozik, hogy az erdészeti viszonyokat a községi erdőknek saját kezelésébe való bevonásával rendezze s már eddig is sokat tett ezen a téren nem csekély áldozatokkal. Bár csak mielőbb befejezhetné üdvös művét, akkor megszűnnének az ilyen panaszok, melyek szégyenpírt hajtanak minden igaz hazafi orcájára

Államosítás, jöjjön el a te országod!

A tölgymakk átteleltetése.

Az „Erdészeti Ujság“ I-ső évfolyamának 51-ik számában Zsurilla Antal m. kir. főerdőőr tisztelt szak társunk által közzétett tudakozódásra legyen szabad nekem is, ki a tölgymakknak átteleltetésre való elrakásával már 20 év óta foglalkozom, a saját tapasztalataimat és az általam használt módokat lapunk tisztelt olvasóival megismertetni.

levegőben egyik csapat vadlud uszott a másik után, nem is valami apró-cseprő, hanem gyakran 50 sőt 100 darabból álló is.

Egy-egy buzavetést úgy megleptek, hogy — nagyot nem mondván — talán egy gombostűnek sem lett volna helye közöttük.

A hajnal még alig pitymallott, mikor Laczi bácsit fölráztam édes álmából; persze könnyű volt nekem fölbredni, mikor a falu derék baktareinek az este meghagytam, hogy nem annyira a közbiztonságra, mint inkább arra ügyeljenek, hogy el ne aludjam.

Egy pár korty szíverősítő után vig kedéllyel indultunk neki a határnak, követve Laczi bácsi fél komondor vizslája által, melyet a díszes „Káro“ névvel keresztelt meg s mely félparaszt vére daczára bátran kiállotta volna a versenyt a leghíresebb kennelek első rangú vizsláival. Irigyelték is tőle a környék vadászai s szerették volna megszerezni bármily magas áron, de hát Laczi bácsi mindig csak azt mondta, hogy mándlit meg nadrágot elad ugyan, de a kutyáját semmi áron.

A felesége után talán ezt szerette legjobban, sőt sokan hinni akarták, hogy inkább attól válnék meg, mint emettől.

A vidékre vékony köd borult, ez azonban minket nem aggasztott, mert annál szebb kilátásunk volt arra, hogy a nagyon óvatos vadludak éberségét kijátszhatjuk.

Némi ide-oda barangolás után, mely közben Laczi bácsi két nyulat dugott tarisznyájába, én pedig szinte egygyel dicsekedhettem, e mellett még arra is találtunk időt, hogy a bátyai uton levő „krumpli csárda“ itálával megismerkedjünk, elérkeztünk oda, hol a miskei, bátyai és dusnoki három határ találkozik s itt, az úgy nevezett fekedű dűlőn megpillantottuk azt, mire szívünk reggel óta vágyott: a buzavetéseken legelésző vadludakat, még pedig olyan tömegben, a melyet még álmában sem igen láthat az ember. Lehetett ott vagy tízezer darab, olyan sűrűn egymás mellett, hogy szinte teljesen elfődték a földet. A mi pedig legörvendetesebb volt, az ut mentén, a ludakhoz alig 20—30 lépés-

Mint mondtam, 20 éve foglalkozom már ezzel a dologgal s mondhatom, hogy az általam használt különféle módszerek mindig beváltak, kivéve tán akkor nem, midőn nem én tettem meg a rendelkezéseket s így, ha baj volt, az nem az én hibámból eredt.

A makk átteleltetésének 6 különféle módját ismerem, melyek a következők:

1. Elvermelés (boksaszerű).
2. Árok-telelés.
3. Alemán-féle kunyhóban való telelés.
4. Széna, szalma vagy polyva közt való telelés padláson vagy száraz kamrában.
5. Pinczében való telelés, de száraz és szellős helyen, homokban, vagy a nélkül.
6. Ládákban hamu vagy homok közt.

A makknak jó átteleltetését előmozdítandó arra már a gyűjtésnél is kiváló gondot kell fordítani. Az összegyűjtött magot 15—20 ctmnyi vastagságban kell elteríteni s naponta többször, de legalább egyszer alaposan megkeverni s ezt a műveletet 10—14 napon át folytatni, míg az az úgy nevezett utóérésen át nem esik, hogy az abban lévő fölösleges nedvesség elpárologhasson, mit különben izzadásnak is neveznek; csak ha már ezen a műveleten átesett, lehet a makkot telelésre elhelyezni. A szárításnak azonban nem szabad tulságba menni, de ismét arra is nagy gond fordítandó, hogy félérett vagy nedves makk ne tétessék el.

Lássuk már most egyenkint s külön-külön az elrakás módját.

A boksaszerű telelés abból áll, hogy egy kört formálva annak területét 10—15 cm. magas töltéssel látjuk el, a kör belsejét és a kis töltést is szalmával jól beterítjük, hogy a makk a nedvességtől óva legyen, a kör közepére egy 2 méter hosszú, 7—8 ctm. vastag

karót verünk le s azt szalmából font guzszzsal körül csavargatjuk s ekkor a makkot a szalmára töltjük oly módon, hogy az mindenütt 20—25 ctm vastagságban legyen; erre a rétegre újból egy réteg szalma s erre ismét makk jön mindaddig, míg az egész rakás kúp alakú lesz. Ekkor az egészet jól befödjük szalmával s 30—40 ctm. vastagon elföldeljük. A szalmába burkolt karó tetejébe egy szalma sisak lesz téve, hogy az eső a kúpba be ne hatolhasson és a kipárolgás még se legyen elzárva. Ügyelni kell, hogy a kúp alá víz ne kerüljön s lehetőleg óvni az egerektől.

Az árokban való telelés majdnem mindenben hasonlatos az előbbenihez. Ásunk egy 30—40 ctm. mély s ugyanolyan szélességű árkot, azt szalmával kibéleljük s a makkot bele szórjuk s az egészet szalmával vagy száraz lombbal letakarva elföldeljük. A kipárolgás előmozdítására itt is nélkülözhetlen a fentebb leírt karó alkalmazása.

Az Alemán-féle kunyhóban azért jó a telelés, mert abban a makkot bármikor megtekinthetjük, ezt a módot azonban csak nagyobb mennyiség teleltetésénél szokták alkalmazni. Ennél a módnál kiválóan kell a hidegre ügyelni, mert a makk könnyen elfagy.

Szalma között olyan padláson lehet a makkot teleltetni, mely alatt nem lesz télen át fűtve, de gondoskodni kell arról, hogy szalma úgy a makk alatt, mint felette bőven legyen s a tetejére jó nehéz nyomtatékot rakni, hogy így a hideg nehezebben férközhessen a makkhoz. A széna jobb a szalmánál, az eljárás azonban ennél is ugyanaz. Ha a makkot tisztán akarjuk megtartani, jó a szalma alsó rétege fölé és felső rétege alá alá gyékényt tenni; különben a makknak nincs ártalmára, ha a szalma vagy széna közéje vegyül.

Hasonlóan járunk el a polyva közt való teleltetésnél

nyire egy hosszú s mély árok huzódott, melyből pompásan meg lehetett őket lepni.

Laczi bácsi hamar készen volt tervével. A puskáinkból kiszedtük a kócz fojtásokat s miután úgy a löport, mint a jóféle öreg nullásat megdupláztuk bennük, úgy hogy a csövek szinte félig voltak a töltésekkel megtömve, neki indultunk az ároknak s hol bukva, hol hason kúszva igyekeztünk előre. E közben Laczi bácsi figyelmeztetett a lövés módjára nézve: ő majd göröngyöt dob a ludak közé s mikor ezek fölriadnak s kavarogni fognak, akkor csak oda mind a két lövést, a hol legsűrűbb a tömeg.

A dolog várakozásunkon fölül sikerült. A ludak már fogtak némi neszt, mert abba hagyták a legelést és kinyújtott nyakkal s röpülésre készen figyeltek.

A mint a göröngy közéjük repült, mint ha csak egy nagy fekete felhő emelkedett volna föl, viharral teli, olyan zugással robbantek föl a ludak s a szárnyukkal olyan szelet csaptak, hogy szinte lekaptak lapjainkat.

A négy lövés szinte egyszerre dördült el s nyomában tizenkét darab vadlúd zuhant a vetésre s vergődött halálos tusájában, néhány száz lépésnyire pedig még egy esett le s így az egész zsákmány tizenhárom darab pompás példány volt.

Ez volt első lövésem vadludakra s képzelhető, milyen örömmel füzögettem föl a nekem jutott hét darabot magamra, de volt is mit czepelem az egy óra járásnyira levő falunkba s vállaim még napok múltán is sinylették a zsákmány hordozását. De mi volt ez a faradság a dicsőséghez képest, melynek élvezője voltam, valahányszor megcsipettem valakit, a kinek eredménydus vadászatunkat elbeszéltem.

Azóta éveken át sokszor volt szerencsém a Duna mellékén vadludakra vadászhatni, de hogy egyszerre négy lövésre tizenhárom darab essék, arra nem tudok több esetet.

A különféle vizszabályozások miatt pedig évről évre apad ennek a gyönyörű madárnak a száma s a mai nemzedék az ilyen dolgokat a mesék országából

s ezt a módot legjobban ajánlhatom, mert vékony takarás mellett is meg van óva a megfagyástól.

A száraz szellős pinczékben is jól lehet a makkot átteleltetni, csak az a baj, hogy itt nagyon könnyen penészedik. Ládákba hamu vagy homok közé csak kisebb mennyiségű makkot szokás elrakni.

Valamennyi módszerre csak az a megjegyzésem, hogy a makkot egyenlőn kell óvni a nagy hidegtől és melegtől, a tulságos szárazságtól és a nedvességtől, minden esetben pedig leginkább az egerektől s ha ezekre ügyelünk, bár melyik módszert választjuk, az áttelelés jól fog sikerülni.

Még egy megjegyzés:

Jó lenne, ha hasonló kérdések gyakrabban merülnének föl lapunkban, mert azok helyes megfejtése által tanul az ember. Kérdezhetünk olyat is, a mit már tudunk, mert soha sem tudhatjuk, hogy nem tudja-e azt még jobban a másik.

Pap Sámuel

I. oszt. törv. hat. erdőőr.

LEVELEZÉS.

P—bfsz., 1897 szeptember 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Erdészeti Ujság“ f. évi szeptember hó 21.-iki számában megjelent a lippai m. kir. főerdőhivatalnál alkalmazott kartársak panaszos levele, melyben sajnálkoznak a fölött, hogy Marossy Ferencz urban, ki a szászsebesi m. kir. erdőhivatal főnökévé neveztetett ki, szerető atyjukat vesztették el. A tisztelt kartársaknak ebből az alkalomból nincs okuk kesergésre, mert a mit elvesztettek a réven, megnyerték a vámon, midőn a

valónak hiszi, pedig az öregebbek igaz lélekkel bizonyíthatják, hogy bizon volt idő, mikor olyan bőségiben voltunk a vízi vadnak, hogy vizeink feketéllettek sokaságától.

A civilizáció lassacskán minden téren kivetkőzti a földet és a természetet hamisítatlan ős jellegéből nagy szíve fájdalmára azoknak a vadászoknak, kik a régi jó időket átélték.

Sebes-Szász.

ADOMÁK.

Sokat akar.

Az angol utazó: Pincér, hozza ide a menetrendet.

A pincér: Nem lehet, uram föl van ragasztva a falra.

Az utazó: Hát hozza ide a falat!

Szórakozottság.

A tanár. (a ki a kocsmában levelet ír): Korcsmáros ur, ma megint nagyon rossz a sör!

A kocsmáros (az asztalhoz lépve): A sör jó tanár ur . . . de ön a tintatartót itta ki!

bucsuzó erdőmester helyébe hozzájuk tőlünk Földes János m. kir. főerdész ur helyezettett át, a ki nekünk volt valódi atyánk, ezen kívül pedig ő volt az egyedüli, a ki sikra szált akkor, midőn a „Vadász Lap“ egyik cikkirója az erdészeti személyzetet mint a legveszedelmesebb orvvadászokat tüntette föl, reputáczióik megvédése érdekében, miből nyilvánvaló, hogy nem csak közvetlen alárendeltjeinek, de az összes erdészeti személyzetnek is jóakarója és pártfogója.

A kedvelt főnök ur bucsuzójára összesereglett összes altiszti személyzete N. Palánkára, mint az erdőgondnokság székhelyére s itt Leszher Alajos m. kir. főerdőőr intézett szép bucsuszavakat a távozó főnökhöz, ki a ragaszkodástól meghatva, kérte a személyzetet, hogy azt a szeretetet és ragaszkodást, melyet irányában tanusítottunk, utódjára, Illés Nándor m. kir. erdész urra is ruházzuk át, kiről meg van győződve, hogy atyai jó indulatban őt nálunk pótolni fogja.

Ezután Madarász György kartársunk javaslatára s kérésünknek engedve az egész személyzettel együtt lefényképeztette magát s lelkes éljenezésünk közt távozott a fényképész műterméből.

A távozó főerdész ur 11 éven át volt főnökünk s így képzelhető milyen nehezűnkre esett az elvállásunk attól, kit ennyi időn át csak tisztelni és szeretni tudtunk, Egy gárdista.

Hasznos tudnivalók.

A tojások eltartása. A tojások télire való elrakásának most van az ideje s így jó szolgálatot vélünk tenni, ha ennek módjáról egyet-mást elmondunk.

Leglényegesebb, hogy minél frissebb tojásokat rakjunk el, mit az olyan, kinek tyukjai vannak, könnyen megtehet, de a ki azokat venni kénytelen, könnyen megcsalódik. A tojások frissességének megismerése nem nehéz. A szabadon tartott tojás nedvességének elpárolgása folytán naponkint veszít súlyából, s ez a tulajdonsága adja meg a módot korának megismerésére.

Erre a célra megtöltünk egy nagy poharat vízzel, melyben előbb jó adag sót oldottunk föl s a tojásokat ebbe rakjuk. Azok a tojások, melyek még egészen frissek és legföllebb másfél naposok, a pohár fenekén maradnak; a 2—3 naposak már kissé emelkednek a fenékről; a 4 naposak már a víz felszine alá jönek, de még mindig földve vannak általa; az 5 és több naposak már felületükkel kiemelkednek a vízből.

A tojások elrakásának a módja a következő: öt liter vízben föloldunk 1 klgr. sót s a vizet ezután fölforraljuk; midőn kihült, keverünk bele 4 kanál oltott meszet. A tojásokat most elrakjuk egy arra való edénybe, lehetőleg vékonyabb végükkel lefelé s a folyadékot rájuk öntjük s az edényt jól beföldjük. Tiszta mészbe nem tanácsos a tojásokat rakni, mert héjuk nagyon törékeny lesz. Némely helyen bekenik a tojásokat

gummi arabicum oldattal, zsirral, olajjal vagy viasszal, hogy így a levegőt elszigeteljék.

Kinek jó száraz kamrája van, az a következő módot is jól használhatja: apróra törött sót a kemenzén jól megszárítunk s egy alkalmas edénybe szórunk belőle mintegy 3 ujnyi vastag réteget; erre helyezzük az előbb papirba göngyölt tojásokat, ezekre újból egy réteg sót s így tovább, míg az edény megtelik. A felső rétegre 2—3 ctm. só jön. Az edényt hetenkint egyszer vigyázva fölfordítjuk. Az így kezelt tojásokat egész télen át lehet árusítani.

Különfélék.

Mártir utazó. Az angol lapok rémes történetet közölnek egy Lander Savag Henry nevű angol íróról és rajzolóról, a kit a Daily Mail című ujság az idén januárban Lasszába, a még mindig mesés Tibet fővárosába küldött és a ki ott iszonyu kalandokon ment keresztül. Lander harminc kísérővel indult el veszedelme útjára, Lassza felé, hová eedig csak négy európai: Manning angol, Körösi Csoma Sándor magyar, Huc és Gabet francia jutott el, ez utolsó 1846-ban. A kísérők közül huszonnyolc az első héten megszökött, úgy hogy a vakmerő ifju csupán egy szolga és egy indus vezető kíséretében tette meg a hosszú és fáradságos utat. Tibetbe érve Lander a bennszülöttek keze közé került, a kik isszonyuan megkínózták. Éhség, verés, tüzes vassal szurkálás, ebben volt része a fogolynak, a kit utóbb nyilvánosan megostoroztak és végül pallosra ítélték. A szerencsétlen angolnak már a haját is lenyirták és a pallos már a feje fölött villogott, a mikor a dalai-láma megkegyelmezett neki és a lenyakazást selid kinyújtásra változtatta. A kinyújtás alatt Lander számoss csonttörést szenvedett Nyolc napig leláncolva hevert egy piszkos oduban, míg végre szabadon bocsátották. Huszonkét sebtől kinezva menekült Bombay felé, a honnan iszonyu kalandjai leírását elküldötte.

Pusztai szenzáció. A sugai pusztán a minap délután rémes szerencsétlenség történt. Sinkó József csordás összerelte a gulyát, azutan lehevert aludni. Egyszerre hangos kutyaugatásra ébredt fel, s a mint fölpillant, látja hogy egy megvadult bika rohan egyenesen feléje. Talpra ugrott és futni akar, de már késő volt, így hát szembeállott hatalmas támadójával. A bika fujva, bömbölve ment neki, szarvával fölkapta, magasra emelte, azután úgy vágta a földhöz, hogy a csordás összezuzott koponyával halva terült el. Mire a többi pásztorok odatértek, a dühös állat már elfutott.

A kik élve temetik el magukat. Oroszország egyik kormányzóságban mindinkább terjednek annak a fanatikus szektának a hivei, a kik élve temetik el magukat. A Petersburgskija Gazetta jelenti, hogy Ternovában, Tiratpol mellett ujabban megint megtalálták ilyen élve elásott emberek holttesteit. Ráakadtak egy ismeretlen asszony és hatéves leánya, egy vincellér és hatéves leánya

holttestére, azonfelül két fölismerhetetlen holttestet is találtak. Kovalev, a fanatikus szekta feje, a hatóság kérdésére kijelentette, hogy tudott a vincellér és leánya szándékáról, hogy eltemettetik magukat, de vonakodik megmondani, hol vannak szektájának többi hivei.

Borzalmas nászrakoma. Gaje galíciai községben borzalmas eset történt. Scharrer bérlő férjhez adta leányát. Az esküvő után a násznép ebédhez ült s a mint vidáman lakomáztak, egyszerre valamennyien rosszul lettek. Mérgezési tünetek látszóttak mindnyáján. A násznép négy tagja borasztó kinszenvedéssel azonnal meghalt, a többit az orvosok nagy fáradsággal megmentették. A hatóság nyomozza azt, a ki a násznépet megmérgezte.

Féltékenységből — apagyilkos. Aradról jelentik ezt a megrendítő esetet: Rossiában Guvrán Tógyer, a mint a katonaságtól hazakerült, feleségül vette a hegyvidék legszebb leányát, Halmagy Flóriczát. Csak néhány napott éltek boldogan, mert a férj féltékenysége napról-napra több csetepatét okozott. Az asszony esküvel erősítette hűségét, de süket fülekre talált. Vasárnap estefelé a férj azt mondta, hogy az erdőre megy vaddisznóra vadászni. Napáldozta után azonban hazament s a hátsó kis kapuban lesbe állott egy kétágu vasvillával. Gonosz sejtelve azt sugta neki, hogy itt kellett a szeretőnek bejönni, Jó ideig ácsorgott ott, míg végre az alacsony hegyről zajt hallott. Szemeit elborította a vak szenvedély s várta ellenfelét. Pár perc mulva előtte állott a szürke alak s ő a vasvillát tövig döfte áldozata testébe. Ez hörögve omlott a lábaihoz. A férj, a ki bosszuját kielégítette, beszólt a feleségéhez, hogy jöjjön ki, gyönyörködjék a kedvesében. A szerencsétlen nő rosszat sejtett, égő lámpával kirohant a kertbe, a hol az apósát végvonaglásaiban lelte. A saját fia ölte meg, pusztán tévedésből. A 65 éves ember ugyanis azért jött a fiához, mert a felesége előbb egy fél órával meghalt s ezen szomorú útjában érte utól a végzet. A fiut a csendőrség letartóztatta, de alighanem szabadon eresztik, mert a rettentő szerencsétlenség elvesztette az eszt.

Szopók és Gátik. Sátoraljaújhelről írják: Nagy-Tárkány bodroγκözi községben, hol csak a mult héten a korcsmából jövet ölte meg Szopó István juhász Gáti József haragosát, most megint gyilkosság történt. A gyilkost most is Szopó-nak hívják, az áldozatnak pedig ez esetben is Gáti a neve. Szopó János juhászbojtár ugyanis Gáti István ottani legénnyel a korcsmában éjjeli mulatozás közben összeveszett. Az éjjeli őr bement a korcsmába s mindakettőt csendre intette és megparancsolta, hogy azonnal menjenek haza. A legények engedelmeskedtek s hazafelé indultak. Utközben azonban Szopó hirtelenül hosszú kést huzott ki csizmaszárából, a melylyel oly erővel szurt Gáti nyakába, hogy az pár perc mulva meghalt. A gyilkost elfogták. Gátit fiatal özvegy és három kis gyermeke siratja.

Asszonyrablók. Siófokról írják: Egy itteni vasuti őr huszéves feleségét és három hónapos fiát szeptember

21-én éjjel, eddig még ismeretlen tettesek, számszerint hatan elrabolták. Az egyik rabló revolvért szögezett a boldogtalan vasuti őr mellének és lelövésével fenyegette, ha mukkanni merészel. A szegény ember a legközelebbi vonatot megállította és kérte a kalauzokat, hogy feleségét mindenképpen keressék föl. Táviratozott azután mindenfelé, hogy feleségét kézrekeríthesse. A férjnek sejtelve sincs róla, hogy kik lehettek a tettesek, mert valóban megmagyarázhatatlan, hogy miért vitték el a kis gyermeket is.

Boszuállás egy csecsemőn. A varsányi oláhnép vadságának messze földön híre van. A verekedés, rablás napirenden van a szomoru vidéken és a gyerek nép csak úgy nő föl, mint a duvad. A minap is egy kilenc éves leánya, Lócse Mitru pásztor leánya megfojtotta a szomszédban lakó Szelegyán Györgyné fél éves pólyás gyermekét, mert az anyja a kis gyermek miatt megverte a leányt. Mikor a szomszédasszony egyedül hagyta a leányt a bölcsőben ringó gyermekkel, a mérges teremtés éles kést dőfött a csecsemő fejébe. a mivel nyomban kioltotta életét. A kis szörnyeteget a hollódi csendőrök följelentették a magyar-csékei járásbírósnál.

Pályázatok.

Pályázat erdőőri állásra.

A szabadalmazott osztrák magyar államvasutársaság bányái, hutái és uradalmainak aninai tisztartósága pályázatot hirdet egy üresedésben lévő, 1 frt 20 kr. napidíjjal összekötött erdőőri állásra. Az első próbaév sikeres leteltével a napibérnek megfelelő havi bérrel és 20 köbméter tűzifával egybekötött végleges kinevezés biztosított.

Feltételek: 1. Katonamentesség, illetve igazolása a leszolgált katonai kötelezettségnek.

2. Ép és erős testalkat.

3. Az erdőőri szakvizsga letétele.

Folyamodványok legkésőbb f. é. október hó 15-ig fentnevezett tisztartósnál nyújtandók be.

A tisztartó.

Pályázat erdőőri állásra.

694 1897. sz. — A nagy köveresi vallás alap uradalmi jerszegi erdőgondnoksághoz tartozó, 240 frt évi készpénzfizetés, 18 ürköbméter I. oszt. kemény dorongtűzifa, 2 hold föld, illetőleg a helyett 20 frt évi váltság és állománszerű legelő illetmény, valamint természetbeni lakás élvezettel, avagy 48 frt évi lakbérrel összekötött jerszegi erdőőri állomás betöltésére pályázat hirdetik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, a közalapok szolgálatába ujonnan belépni kívánók pedig ezen kívül erős, ép testalkatukat, különösen jó látó, beszélő és halló képességüket megyei főorvos vagy honvéd orvos által kiállítandó bizonyítvánnyal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes, a román nyelvnek a szolgálatban megkívánt szóban való bírását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi november hó 23.-áig az alólirott erdőgondnokságnál p. h. Jerszeg (Krassó-Szörény megye) nyujtsák be.

Jerszegen, 1897. év szeptember hó 23.-án.

M. kir. közalap erdőgondnokság.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Legbiztosabb szer
az általánosan elismert és jó hatásnak bizonyult

„BARÁT-ITAL”

ezimű növényyszer gyomor-likőr készítményem székrekedés, hideglelés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen. Egy üveg ára 40 és 80 kr. használati könyvel együtt, mely számos köszönő levelet is tartalmaz.

Kapható szászsebesen és minden község és város fűszerkereskedéseiben, valamint Hódmező-Vásárhelyen a készítő

Zenke Zoltánnál Árpád-utca 12.

A nmélt. m. kir. és osztr. cs. keresk. miniszter urak által kihirdetve és törv. védve.

Ismét elárústó fűszerkereskedők nagyobb jutalék mellett kerestetnek.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

➡ legujabb árjegyzéke. ➡

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjlag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

➡ Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni ➡

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ó csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.